

در این درس با ادامه ی مبحث مشتقات آشنا می شویم. یادآوری می شود که در درس هشتم سال گذشته مشتقات و بعضی از

انواع آن را آموختیم: اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه

۴. اسم تفضیل

برای مذکر: **أَفْعَل** (اکبر = بزرگ تر) // جمع: أَفَاعِل (أكابر = بزرگ ترها)

برای مؤنث: **فَعْلَى** (کبری = بزرگ تر)

اسم تفضیل، معادل صفت برتر (تفضیلی) و برترین (عالی) در زبان فارسی است و همان طور که از نامش پیداست، برتری را می رساند و زمانی از آن استفاده می کنیم که بخواهیم برتری کسی یا چیزی را چه در مقام مقایسه، چه در حالت معمولی بیان کنیم:

علی از محمد کوچک تر است. : **عَلِيٌّ أَصْغَرُ مِنْ مُحَمَّدٍ**. علی کوچک تر، دانا است. : **عَلِيٌّ الْأَصْغَرُ عَالِمٌ**.

علی، کوچک ترین برادرم است. **عَلِيٌّ أَصْغَرُ أَخِي**. علی، کوچک ترین برادرانم است. **عَلِيٌّ أَصْغَرُ إِخْوَتِي**.

****مهم:** درست است که برای اسم تفضیل وزنی برای مذکر و وزنی برای مؤنث ذکر شده، اما در کجاها کاربرد دارد؟

همه جا از وزن "أَفْعَل" استفاده می کنیم، مگر وقتی که بخواهیم صفتی برای یک اسم مؤنث ذکر کنیم (در آن صورت: فَعْلَى).

در مقام مقایسه: مریم از فاطمه برتر است. **مَرِيْمٌ أَفْضَلُ مِنْ فَاطِمَةَ**. مریم از فاطمه برتر است.

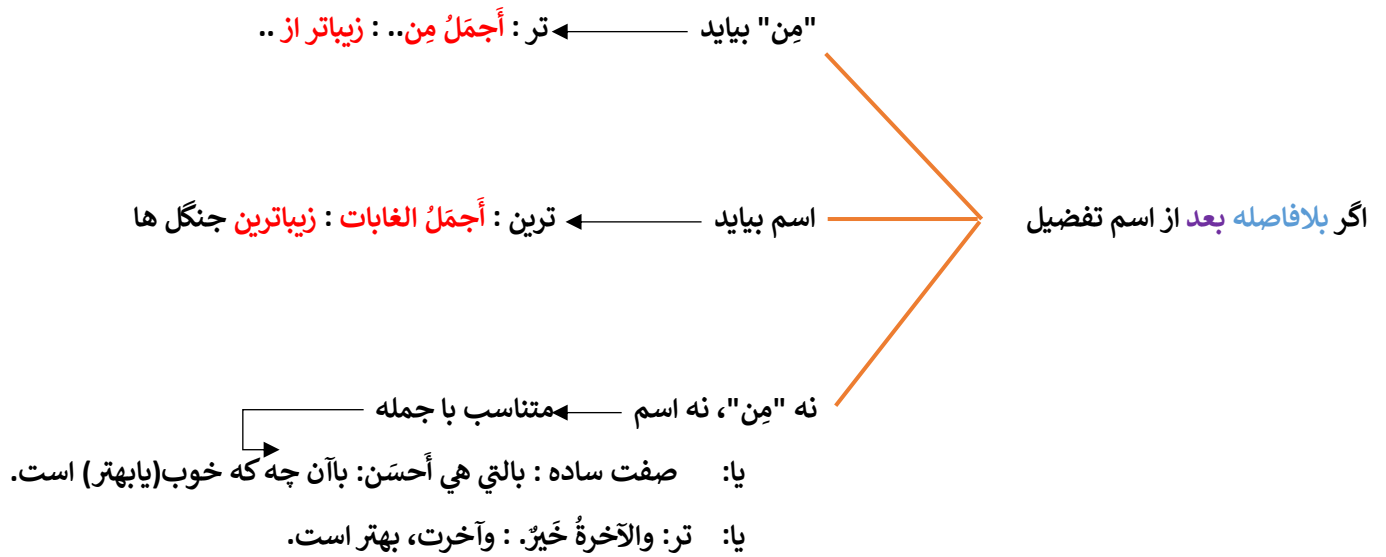
مبتدا خبر جار و مجرور

ذکر صفت برای اسمی مؤنث: مریم برتر، زیباست. **مَرِيْمٌ الْفُضْلَى جَمِيْلَةٌ**. مریم برتر، زیباست.

مبتدا صفت مریم خبر

* دو کلمه ی "خیر" و "شر" علاوه بر معانی مختلفشان، گاهی مفهوم اسم تفضیل را دارند.

۲. «اسم مکان»

اسم مکان بر مکان دلالت دارد! ۳ وزن دارد:

مَفْعَل : مَجْمَع (محلّ جمع شدن، همایش)، مَلْعَب (ورزشگاه)، مَطْبَخ (آشپزخانه)

مَفْعِل : مَسْجِد (نمازخانه)، مَجْلِس (محلّ نشستن)، مَوْقِف (ایستگاه)

مَفْعَلَة : مَدْرَسَة (محلّ درس خواندن)، مَكْتَبَة (کتابخانه)، مَطْبَعَة (چاپخانه)

جمعشان: مَفَاعِل : مَجَامِع، مَسَاجِد، مَدَارِس

